

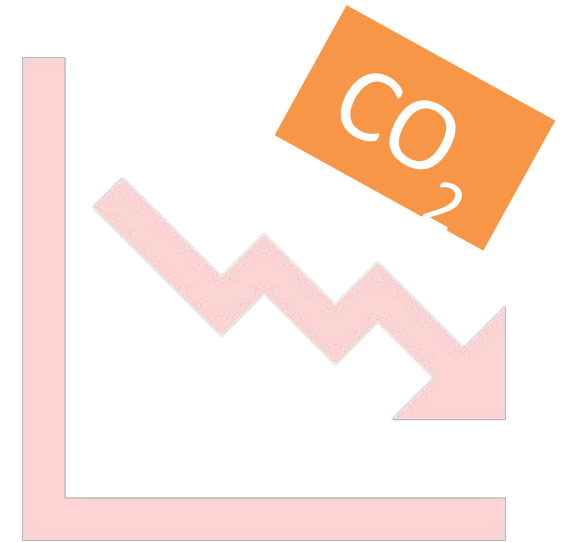
Vaalan ilmastotiekartta vuoteen 2030

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vaalan ilmastotiekartta pohjaksi ilmastosuunnitelmaan

- Tämä ilmastotiekartta on laadittu osana Kahina-hankkeen (A75833) toimenpiteitä syksyllä 2022.
- Tämä ilmastotiekartta palvelee joko pohjana tai sellaisenaan tulevan ilmastolain vaatimusta, joka velvoittaa jokaista kuntaa tekemään ilmastosuunnitelman.
 - Ilmastolain tarkka muoto ei ollut tiedossa syksyllä 2022.
 - HUOM! Opas kunnan ilmastosuunnitelman tekoon julkaistaan keväällä 2023.
 - Ympäristöministeriö julkaisee.
 - HUOM! Kunta voi hakea tukea ilmastosuunnitelman tekemiselle jopa 50 000 euroa.

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Dokumentin sisältö

- **Tämä dokumentti ja ilmastotiekartta rakentuvat seuraavasti:**
 - Aluksi kerrotaan ilmastotyön ydin yleisesti, ja mistä kunta voi saada tukea ilmastotyöhön rahallisesti ja tiedollisesti.
 - Kerrotaan tiivistetysti ilmastolain vaatimukset.
 - Katsotaan Vaalan lähtötilannetta päästötavoitteiden, -historian ja tulevien päästönäkymien osalta.
 - Katsotaan, mikä on Vaalan päästökehityksen perusnäkökulma.
 - Lopuksi kerrotaan esimerkkitoimenpiteitä, joita Vaala voisi tehdä ilmastotyössään ja joita voisi viestiä ulospäin esimerkiksi kuntalaisille ja sidosryhmille.

**Dokumentin
kuvituskuvat ovat
suurimmaksi osaksi
kirjoittajan ottamia
tai
ilmaiskuvapalveluista.**

**Muista lähteistä
olevat kuvituskuvat
ovat mainittu lähteen
kera.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotyö on muutakin kuin hillintää

- Ilmastotyötä on kolmenlaista:
 1. Hillintä.
 2. Sopeutuminen.
 3. Nielujen lisääminen.
- Hillintä = vähennetään päästöjä.
 - On tämän dokumentin keskiössä.
- Sopeutuminen = varaudutaan esimerkiksi sateiden ja rankka sateiden lisääntymiseen.
- Nielujen lisääminen = pidennetään esimerkiksi hakkuuvälejä.

**Suomen valtion tavoite
on olla hiilineutraali
vuonna 2035.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Rahallista tukea kunnan ilmastotyöhön

- **Monet ilmastotyötä tehneet kunnat ovat käyttäneet hyväksi erilaisia tukimuotoja.**
 - EAKR, ESR ja JTF ovat esimerkkejä EU:n rahastoista, joista voi saada projektirahaa.
 - Itse toimenpiteisiin tukea:
<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/energiatuki>.
 - Spesiaalirahoituksia:
https://www.motiva.fi/ratkaisut/energiatehokkuuden_rahointus/kuntien_ilmastorahoitus.
- **Joensuu on esimerkki projektirahoituksella toteutetusta kunnan ilmastotyöstä :**
<https://climatejoensuu.fi/>.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Tietoa kunnan ilmastotyöhön

- **Tietoa päästöistä ja niiden tulevasta kehityksestä:**
 - <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>
 - <https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>.
- **Ilmastotyön seurantaan olemassa myös indikaattoreita:**
 - https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_ilmastoindikaattorit.
- **Toteutettuja toimenpiteitä voi tutkia täältä:**
 - <https://kestavyysloikka.ymparisto.fi/>.
- **Kirjoitushetkellä sähkönkulutuspiikkien hallinta ja energiansäästö olivat kuuma aihe:**
 - <https://www.astettaalemmas.fi/saastovinkit>.

- **Uutta tietoa webinaareista:**
 - <https://energiayrittajyys.fi/?q=content/tulevia-tapahtumia>
- **Yksi esimerkki kuntien ilmastotyön toimenpiteiden kokonaisuudesta:**
 - <https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/04/Uudenmaan-kuntien-ilmastotyön-toimenpiteet.pdf>.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

ILMASTOLAKI

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastolaki pähkinänkuoressa

- Ilmastolaki vaatii ilmastosuunnitelmat kaikille kunnille **viimeistään 2025 alkavalla valtuustokaudella, jonka jälkeen suunnitelmat on päivitettävä kerran valtuustokaudessa**
- Valtuusto hyväksyy suunnitelman.
- Ilmastolaki vaatii, että ilmastosuunnitelmassa ilmenee
 - Tavoitteet,
 - Toimet,
 - Tiedot aikaisemmasta päästökehityksestä,
 - Seurantasuunnitelma
 - Muita mahdollisia tärkeitä asioita.
- Ilmastosuunnitelma voi olla osa toista dokumenttia, kunhan se täyttää ilmastolain vähimmäisvaatimukset

- Kunnan päästövähennystavoitteessa on otettava huomioon ilmastolaissa esitetyt kansalliset päästövähennystavoitteet ja hiilineutraaliustavoite, mutta kunta voi perustelluista syistä asettaa niitä alemman vähennystavoitteen.
- Ilmastosuunnitelma on otettava huomioon kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa.
- Myös nielukavoitteita ja sopeutumisesta ilmastomuutokseen voi olla sisällytettyinä.
- **Tuulivoimakompensaatioita ei oteta huomioon.**
- Laskenta ja seuranta voivat pohjata SYKEN päästölaskentajärjestelmään.
- Suunnitelman laatimiseen on mahdollista hakea valtionavustusta jo vuonna 2023. Avustusta on mahdollista käyttää sekä omaan työhön että ulkopuolisiin palveluihin. Arvioitu suunnitelman laatimiskustannus on noin 35-50 tuhatta euroa.

Vaalan lähtötilanne

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

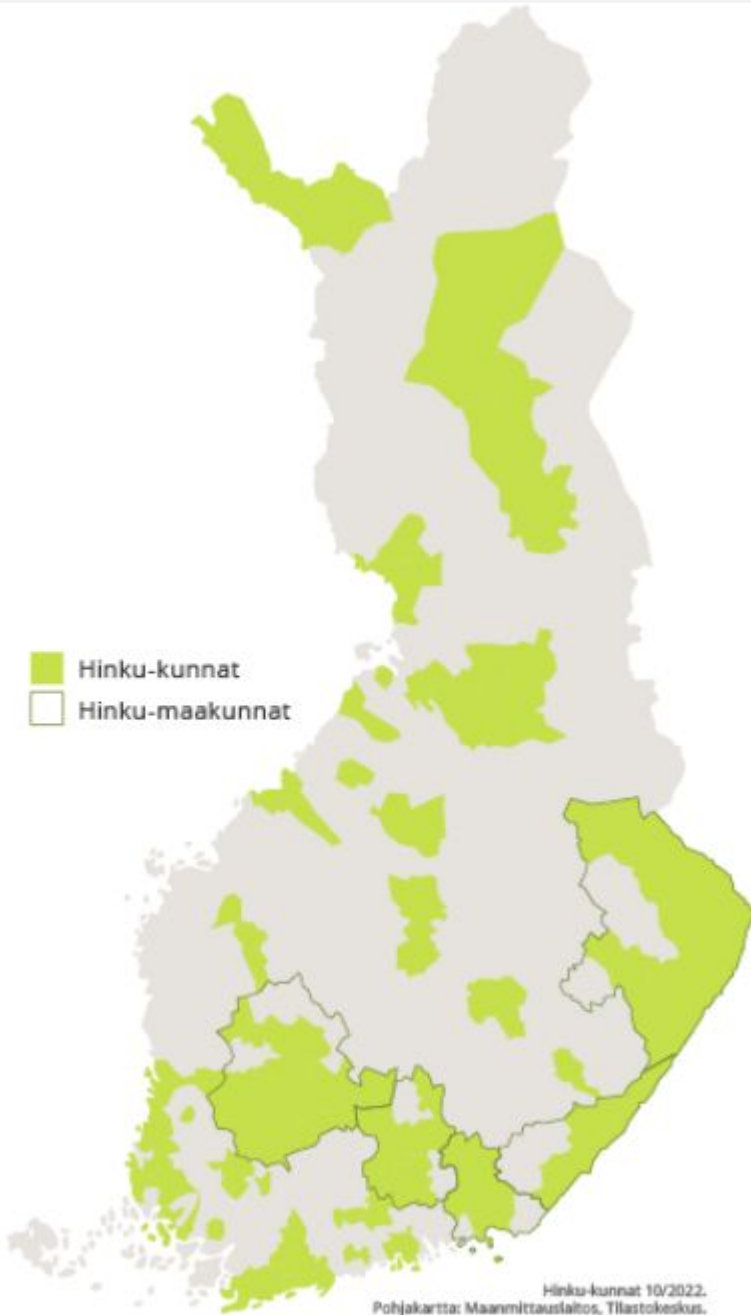
Vaalan ilmastotavoitteet vuonna 2022

- Vaala kuuluu Hinku-verkostoon, joten Vaalan virallinen tavoite on (tuulivoimakompensaation kanssa):

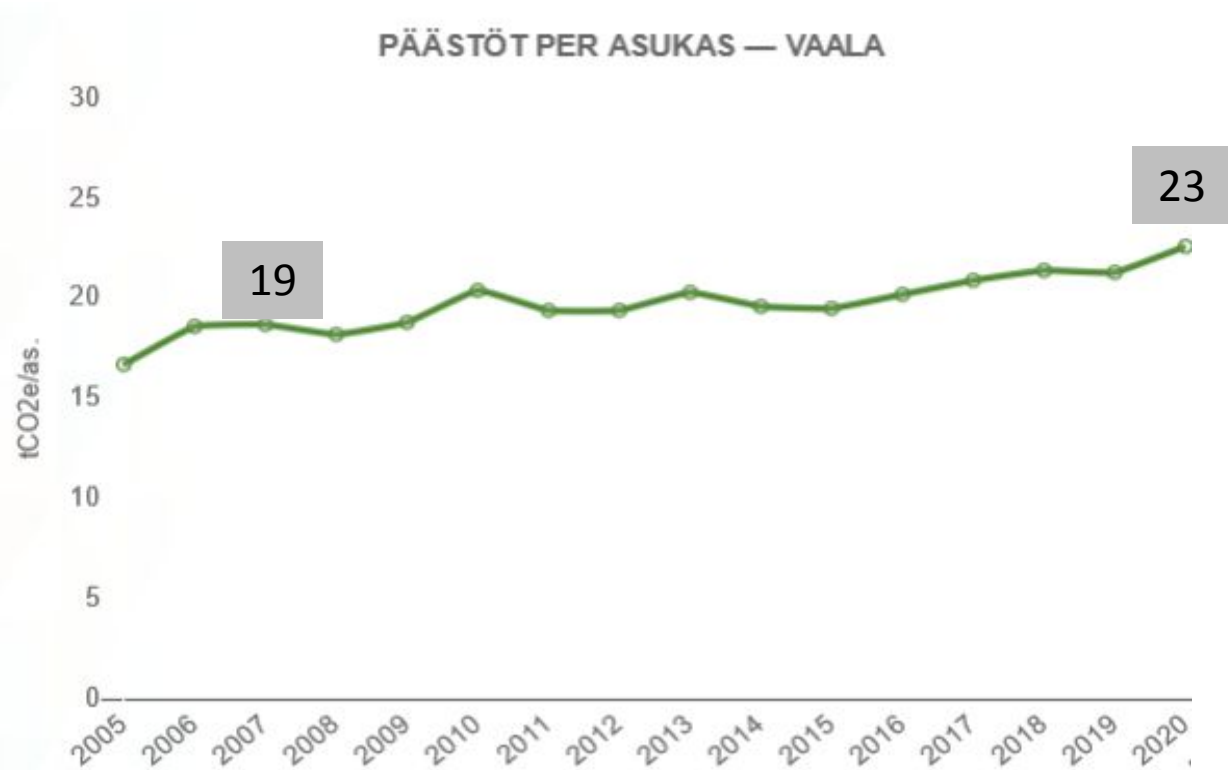
**Päästövähennys -80 % vuosina
2007-2030.**

- Vaalan yksi konkreettinen tavoite on päästä eroon turpeesta kaukolämmön tuotannossa.

- Turve on pääenergialähde Vaalan turvetuotannossa. Kahina-hanke on tehnyt selvityksen, kuinka turpeen voisi korvata. Tiivistäen voidaan sanoa, ettei turpeesta voi päästä eroon vain vaihtamalla polttoainetta, vaan vaaditaan hävitään investointia toiseen polttoainevarastoon ja kuljettimeen.

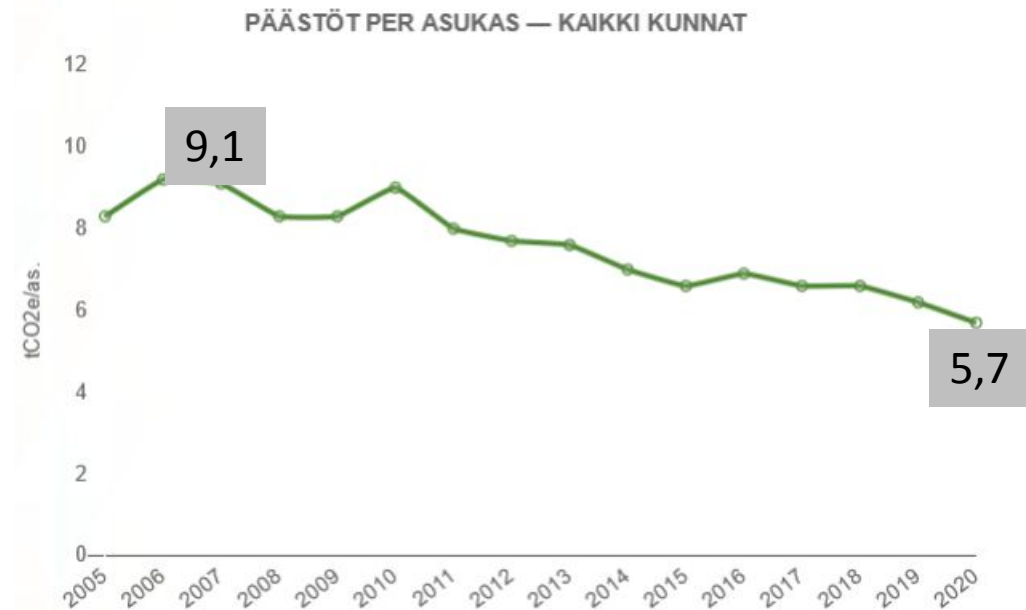

Vaalan päästöhistoria

Kuva 2. Vaalan päästökehitys vuodesta 2005 vuoteen 2020 Hinku-laskennan mukaan.

<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>
(graafit ilman tuulivoimaa)

Kuva 3. Kaikkien kuntien päästökehitys.

HUOM! Vaala on pieni kunta, jolla on paljon maataloutta. Tämä selittää Vaalan päästökehitystä. Maatalouden päästöt ovat nousseet asukasta kohden huomattavasti.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vaalan ilmastoteot viime vuosina.

- Vaala on tehnyt paljon energiatehokkuustoimia ja ilmastotekoja kuntana:
 - Kiinteistöjen energiatehokkuutta kehitetty.
 - Turhista kiinteistöistä on luovuttu.
 - Yhteisautoilu otettu valikoimaan.
 - Kunnan autoiksi on ostettu sähköautot.
 - Kouluruokailussa syödään lähiruokaa.
 - Pyöräilyä on edistetty.
 - Ja niin edelleen.
- Vaalassa eletään muutenkin säästäväistä ja luonnonläheistä elämää.

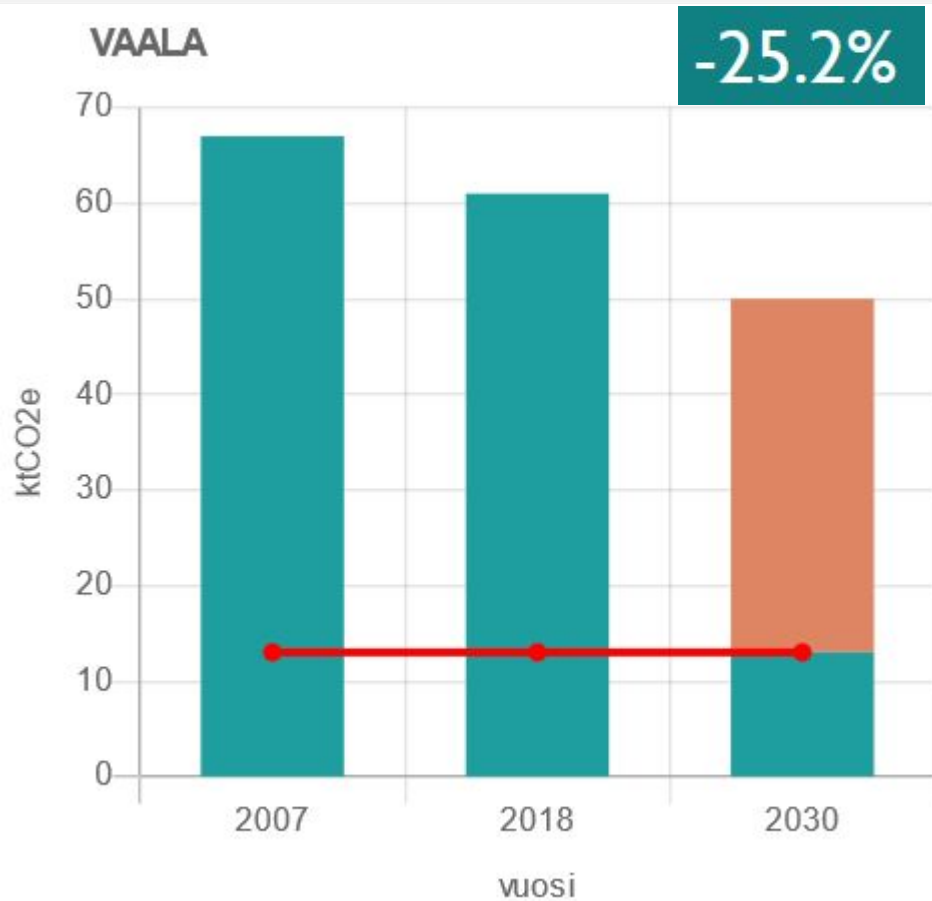

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Kuva 4. Vaalan päästökehitys vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä väestö-, rakennus-, liikenne- ja muiden sektoreiden ennusteisiin pohjautuen. Punainen palkki vuodessa 2030 osoittaa, kuinka paljon Vaala on jäämässä Hinku-tavoitteesta.

Vaalan päästöjen perusnäkökulma

- Perusnäkökulman mukaan Vaalan päästöt vähenevät 25,2 % vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä (Kuva 4).
 - Luvut pohjautuvat sivustoon <https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>.
- Huom! Ei kannata säikähtää, vaikka tämä on kaukana mahdollisesta kuntastrategian tavoitteesta ja Hinku-tavoitteesta.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

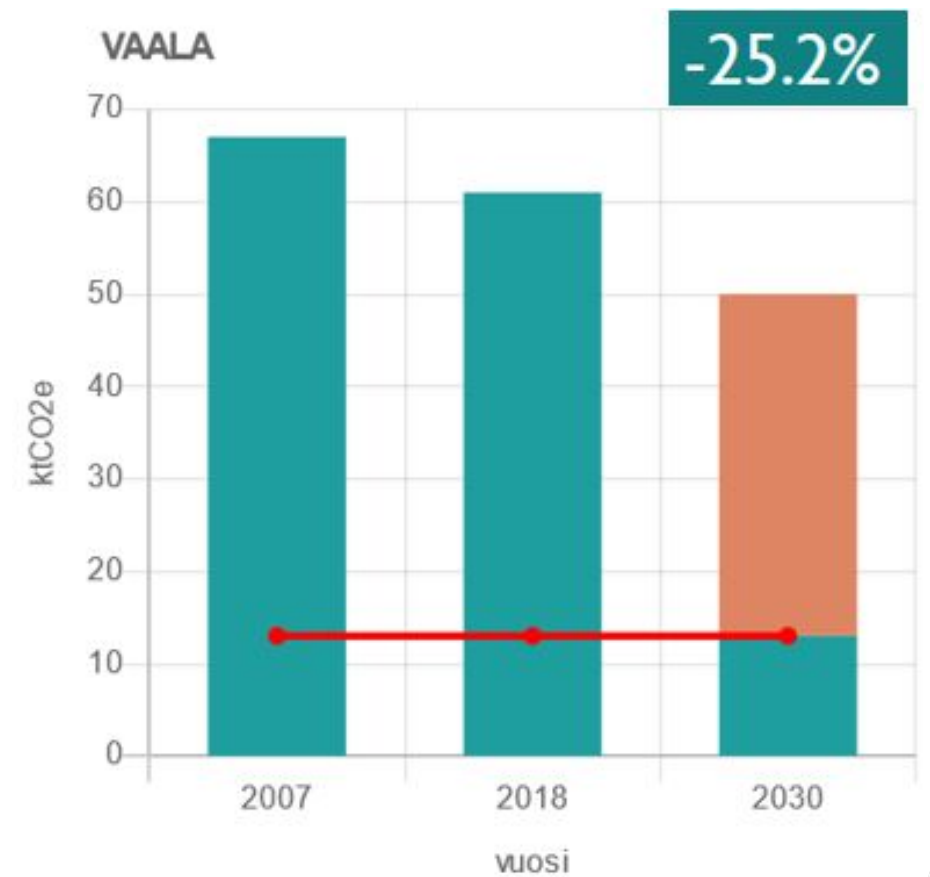
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Mitä perusnäköymä tarkoittaa?

- **Perusnäköymä olettaa esimerkiksi:**
 - Liikenteessä oletetaan biopolttoaineiden ja sähkön käytön lisääntyvän.
 - Suomessa tuotetun sähkön päästöt laskevat lisääntyvän tuulivoimatuotannon myötä.
- Kaiken edellä mainitun oletetaan heijastuvan kaikkiin Suomen kuntiin.
- **HUOM!** Perusskenaario ei tapahdu automaattisesti vaan toimia tarvitaan jatkuvasti kehityksen ylläpitämiseksi. Kehitys voi edetä myös eri tahtiin eri kunnissa.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kuinka Vaalan perusnäköymä ja käytäntö kohtaavat?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vaalan kaukolämpö tulee puhdistumaan merkittävästi

- **SYKEN päästöskenaariotyökalu olettaa Vaalan kaukolämpöpäästöjen puolittuvan.**
 - Näin tulee myös todennäköisesti käymään. Voi olla, että jos turve korvataan kokonaan hakkeella tai muulla uusiutuvalla, kaukolämmön päästöt putoavat lähelle nollaan.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

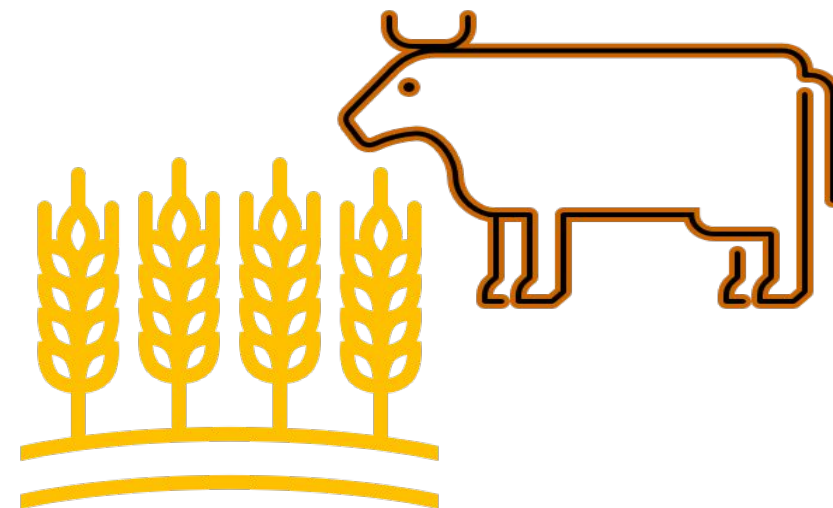
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Maatalouden päästöt voivat olla kohtuuttomat.

- **Vaala on maatalousvaltainen kunta ja tämän johdosta tuotantoperusteiset päästöt ovat suuret.**
 - Tammikuussa 2023 julkaistaan kulutusperusteiset päästöt, jolloin tämä asia korjaantuu.
 - Lisäksi on hyvä tietää, että Vaalassa on paljon luomutuotantoa maataloudessa. Tätäkään ei nykyisessä päästölaskennassa huomioida.
- **Kuitenkaan tässä ilmastotiekartassa maataloutta ei jätetä päästölaskelmista pois vaan asia halutaan lukijalle tiedoksi.**
 - Vuonna 2020 maatalouden päästöjen osuus oli 62 % Vaalan kaikista päästöistä.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

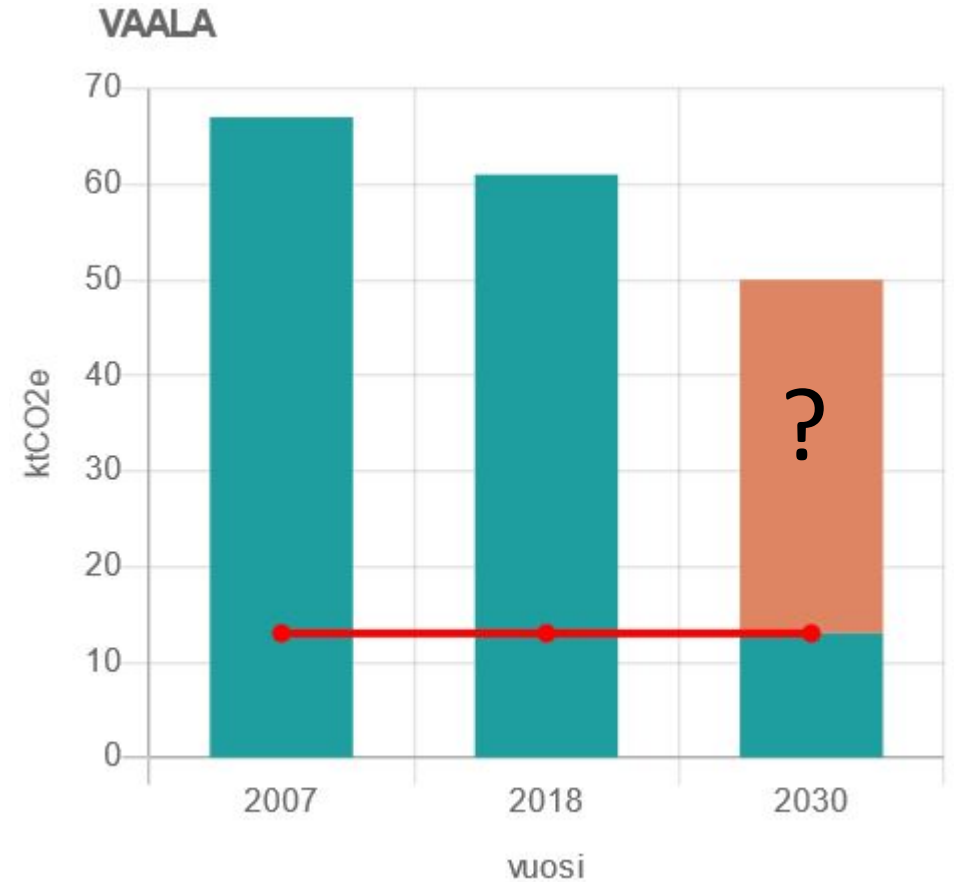
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vaalan todellinen päästöskenaario?

- Kahina-hanke ei ehdota korjattua päästöskenaarion päästönäkymää mutta toteaa, että SYKEN päästöskenaarion perusnäkökulma voi täytyä helpostikin, koska:
 - Nykyistä päästölaskentaa sotkee maatalouden päästöt, jotka ovat nousseet asukasta kohden, kun taas muut päästöt ovat laskeneet.
 - Tulevaisuudessa kaukolämmön päästöt saattavat olla lähes nolla eikä vain puolittua nykyisestä.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vaalan kunnan ilmastotiekartan ydin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vaalan ilmastotiekartta pähkinäkuoressa

- Vaala asettaa **minimi päästövähennystavoitteeksi 25,2 %** vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä.
 - Vaalalla on Hinku-jäsenyyden myötä päästövähennystavoite 80 % mutta siihen saa laskea mukaan mahdollisen tuulivoimatuotannon, mitä lain vaatimassa ilmastosuunnitelmassa ei saa tehdä.
- Tavoitteita tärkeämpää ovat kuitenkin todelliset teot ja esimerkin voima.
 - Tämän vuoksi seuraavilla sivuilla kerrotaan, mitä kunta voi tehdä, ja korostetaan uutisoinnin merkitystä.
 - Kunnalla on myös valmiiksi paljon esimerkillisiä toimia uutisoitavaksi.

SLOGAN:

” Jos mekin, niin ehkä muutkin.”

HUOM!

Vaalan päästöjen seuranta:

<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Vaalan päästökehitys:

<https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

**Kuntaa suositellaan tekemään
mahdollisimman pian ilmastolain
vaatima ilmastosuunnitelma vuonna
2023, ja päivittämään
ilmastosuunnitelma jokaisen
valtuustokauden alussa.**

**HUOM! Tätä ilmastotiekarttaa voi hyödyntää pohjana.
Ohjeistus tulee ilmastosuunnitelman tekemiseksi
maaliskuussa 2023.**

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

KUNTA ESIMERKKINÄ KUNTALAISILLE

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Viestintäsuunnitelma

- Avoin viestintä on aina parhainta viestintää. Kuntalaisilla on silloin paremmat mahdollisuudet osallistua, vaikuttaa, olla mukana ja sitoutua toimintaan.
- Kannattaa aina kertoa:
 - Etukäteen mitä on tulossa.
 - Työn aikana, mitä tehdään ja miten etenee.
 - Työn valmistautuessa miten työn tulos toivottavasti tulee vaikuttamaan.
 - Työn jälkeen tulosten kertominen.
- Etukäteen suunnittelussa pitää olla valmis kehittämään suunnitelmaa, jos tulee hyviä täydentäviä ajatuksia.
- **Erilaisten sidosryhmien koostaminen saman pöydän ääreen energiatehokkuuden ja ilmastoteeman ympärille on tärkeätä.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

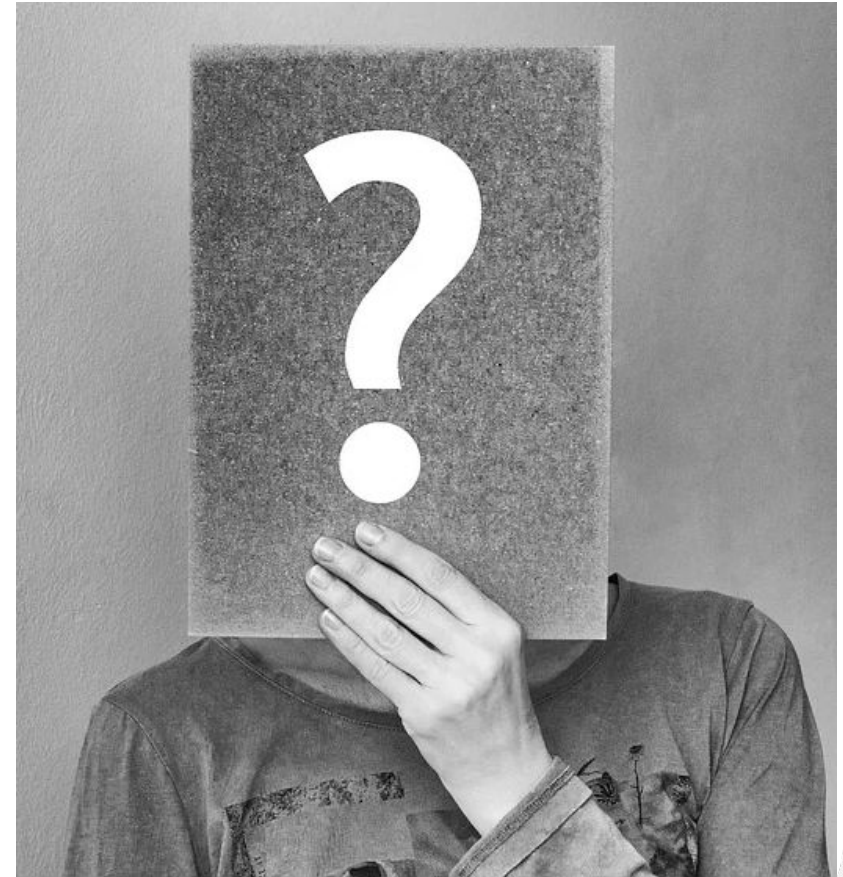
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vastuutahojen suunnittelu

- Mitään ei tapahdu ellei joku ole nimetty vastuulliseksi.
- Tässä ilmastotiekartassa vastuutahot ovat ehdotuksia.
 - kunta voi itse lopullisessa ilmastosuunnitelmassaan nimetä korjata ja täsmentää vastuutahoja.
 - Yleisesti uutisoinnista voisi vastuussa olla Vaalan viestintäorganisaatio.
 - Tämä on kuitenkin koko kunnan asia, joten kaikki ovat mukana.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

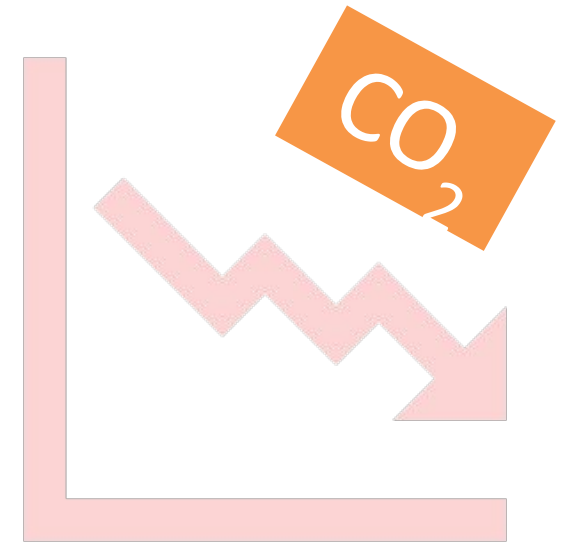

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä

- Seuraavissa dioissa on esitetty esimerkkejä mahdollisista Vaalan ilmastotyön toimenpiteistä.
 - HUOM! Nämä ovat todellakin vain esimerkkejä.
 - Kunta voi itse tehdä paljon muuta näiden lisäksi.
 - Esimerkkejä voi toteuttaa heti tai vuonna 2030, vaikka toimenpiteille on annettu mahdollinen toteutusvuosi.
- Päästöjen vähentämistä tärkeämpää on kokonaisstrategia:
 1. Tehdään ilmastotekoja kunnassa.
 2. Niistä uutisoidaan kunnan sosiaalisessa mediassa ja merkittävissä paikallisissa lehdissä.
 3. Tehdään myös sellaista, mitä kuntalaiset pääsevät itse kokemaan.

Tämä saa ihmiset pohtimaan ja aktivoitumaan omassa elämässä.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

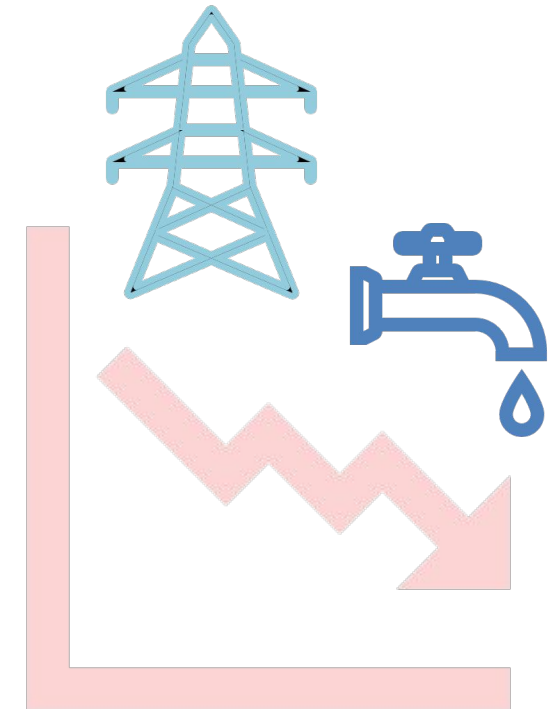
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Yleisiä kustannustehokkaita toimenpiteitä ilmastotyöhön

- **Nämä energiaa ja vettä säästävät teot ovat yleisesti tunnettuja ja maksavat nopeasti itsensä takaisin:**
 - LED-valaistus.
 - Lisälämmöneristys vanhoihin kiinteistöihin.
 - Lämpöpumput.
 - Esimerkiksi ilmalämpöpumput ovat nopeita ensiapuja sähkölämmitteisille kiinteistöille.
 - Paineenlennusventtiili kiinteistöjen päävesijohtoon.
 - Voi estää jopa vesivahingon välillisesti.
 - Tehokkaammat pumput.
 - Nykyiset nesteitä kierrättävät pumput vievät huomattavasti vähemmän sähköä kuin vanhemmat pumput.
 - Nopeita ja tehokkaita esimerkkejä on lisää täällä:
<https://www.astettaalemmas.fi/saastovinkit>.
- **Teot ovat kunnan teknisen johtajan vastuulla.**

**Tukea voi saada
Business Finlandilta.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2022

- **Vaala liittyy kunta-alan energiatehokkuussopimukseen**
 - Vaala oli liittymässä KETSiin vuonna 2022.
 - KETS osoittaa sen, onko kunnalla oikeasti kiinteistönsä seuranta riittävällä tasolla.
 - Kunta pääsee KETSin avulla vertaamaan, onko energiatehokkuus samalla tasolla kuin muilla.
 - HUOM! KETS liittymisen on myös Hinku-kriteeri, ja Vaala on Hinku-kunta.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2023

- **Energiakatselmukset kunnan kiinteistöissä.**
 - Mietitään, kaipaisiko yksi tai useampi kiinteistö systemaattista katsastusta.
 - Motiva tukee kustannuksissa.
 - Löydetään kiinteistöstä energiahukat.
 - Yleensä yksittäiset energiahukkien takaisinmaksuaika korjauksille on lyhyt.
 - Vähentää kunnan kiinteistöihin kuluvaan rahaa.
 - Kunnan teknisen johtaja vastuulla kunnan tukemana.

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

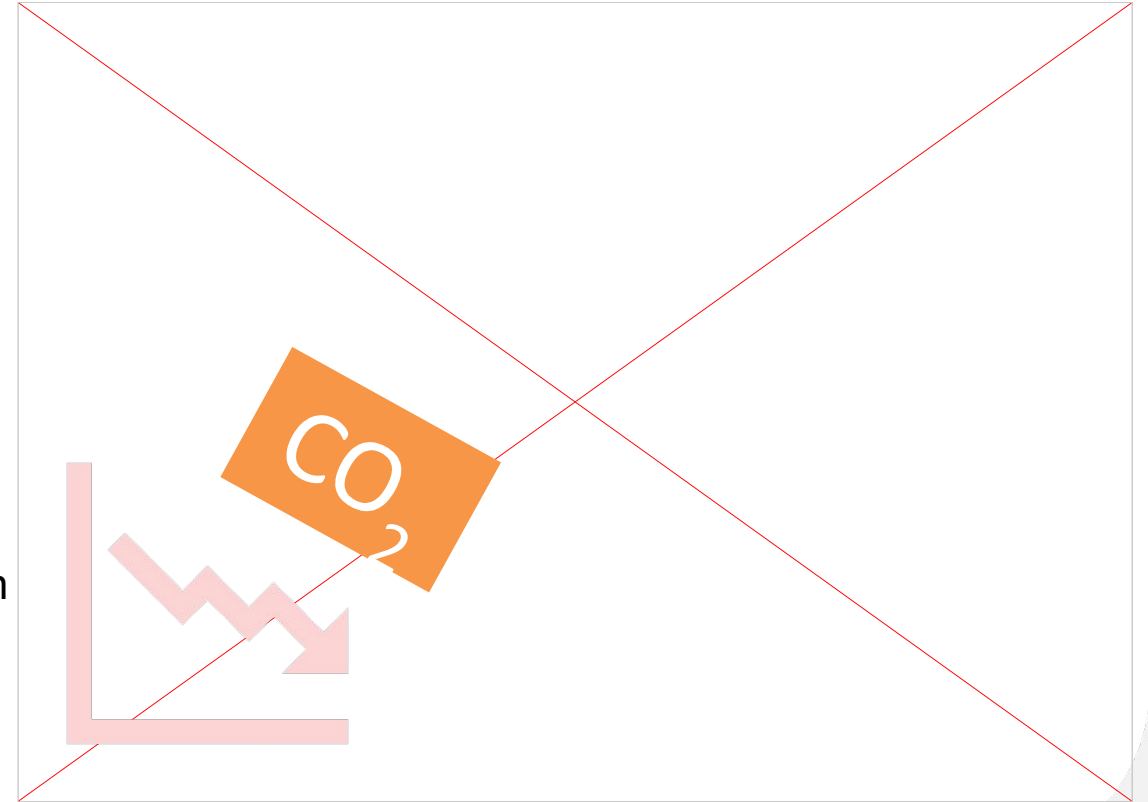
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2024

- **Vaalaan rakennetaan ensimmäinen biokaasulaitos.**
 - **Laitos kaasuttaisi Vaalan Juustolan heraa ja mahdollisesti jotain muuta lisänä. Kaasulla tuotettaisiin pastörintilämpö Juustolaan.**
 - Tästä seuraa kaksi asiaa. Hera saadaan hyödynnettyä paikallisesti eikä sen hävityksestä tarvitse maksaa. Samalla kaukolämpölaitoksen paine pastörintilämmön tuottamiseksi pienenee huomattavasti ja kaukolämpölaitoksen ajoparametrit järkevöityvät.
 - Itse biokaasulaitoksen mädätysjäännös saataisiin jopa luomukelpoisena lannoitteena paikalliseen maatalouteen.

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2025

- **Vaalan kaukolämpölaitokselle rakennetaan uusi polttoainevarasto ja -kuljetin.**
 - Näin on tehtävä, jos halutaan turve korvata hakkeella. Syynä on hakkeen matalampi lämpöarvo, josta seuraa, ettei nykyinen kuljetin ehtisi kuljettaa haketta niin paljon, kuin sitä tarvittaisiin.
 - **HUOM!** Toteutusvuosi kannattaa miettiä huolella, koska Vaalan Juustolan pastörintilälämmön mahdollinen uusi toteutustapa heilauttaa palettia.
 - Vaalan kaukolämmitys pohjaa suurimmaksi osaksi turpeeseen kirjoitushetkellä.
- **Muistetaan uutisointi!**
 - Tässä on kuitenkin hyvä muistaa, että monet ihmiset pitävät turvetta hyvänä polttoaineena kotimaisuuden vuoksi. Osa pitää sitä myös päästöttömänä.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2026

- **Aurinkopaneeleita julkisten kiinteistöjen katoille.**
 - Kunnan teknisen johtaja vastuulla kunnan tukemana.
 - Ei pidetä kuitenkaan itseisarvona vaan pitää olla fiksu kohde eli kannattava investointi kunnan näkökulmasta.

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2027

- **Kunta päivittää kiinteistöstrategian.**
 - Vaalan kiinteistöstrategiaa on julkaistu/päivitetty tahdilla 2020 ja 2022/2023, joten tämä olisi luontevaa jatkumoa.
 - Kiinteistöstrategia on hyvä ohjain kiinteistöjen energiatehokkuudessa ja näin ollen myös päästöissä.
 - Tarvettakin voisi hyvinkin olla, koska on edellisen päivityksen jälkeen on ollut kiinteistön energiaseuranta ensimmäistä kertaa nykyisellä tasolla.
- **Vastuussa on tekninen johtaja.**
- **Muistetaan uutisointi!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2028

- Hiilinielujen vahvistaminen Vaalassa.
- Voi olla esimerkiksi suon ennallistamista tai päätöstä kunnan metsien hakkuiden lykkäämisestä.
- Vastuussa on tekninen johtaja.

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2029

- **Kysely kuntalaisilta ja yrityksiltä, mikä on tämän vuoden ilmastoteko.**
 - Paikalliset tietävät parhaiten, miten he voivat vaikuttaa oman arkeensa.
 - Aloitetaan kyselyn tekeminen jo edellisenä vuotena, jotta käytännön suunnitelma selvänä alkuvuodesta.
 - Esim. Kunta auttaisi ja selventäisi eri tukiasioiden hakemisessa, jos asukkaat pystyvät perustelemaan siitä taloudellisesti ja hiilipäästöillä. Kunta voisi säästää rahaa ideoiden toteuduttua.
 - Kunnanvaltuuston vastuulla.

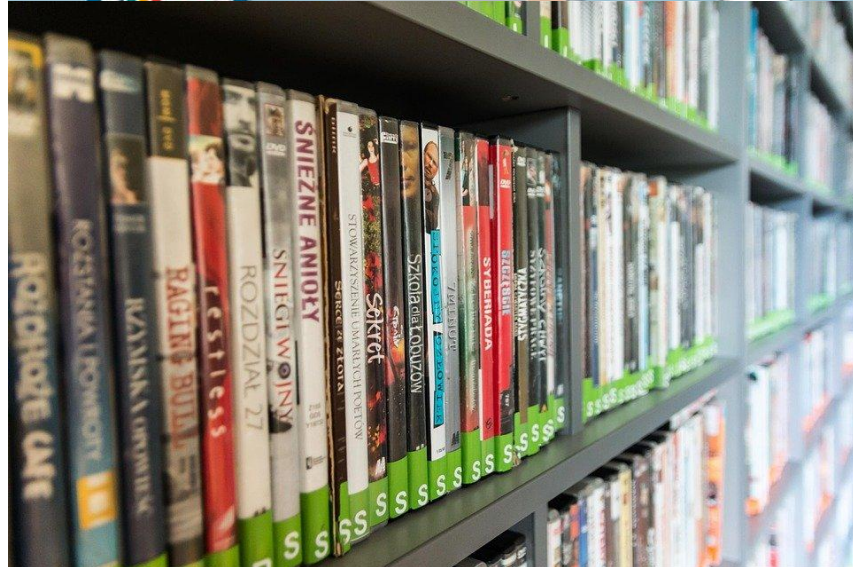
**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Ilmastotiekartta – Vaalan ilmastoteko vuonna 2030

- **Aktiivisten ilmastotoimien kautta säästetyillä rahoilla kehitetään jotain toimintaa kunnan sisällä** (tässä kerrotaan vain esimerkki, koska vuonna 2030 tilanne ja tarpeet voivat olla hyvin erilaiset kuin kirjoitushetkellä).
 - Ilmastotiekartan kirjoitushetkellä esimerkiksi olisi voitu kehittää:
 - Kunnan koulu- ja työtarjontaa hyödyntämällä etämahdollisuutta.
 - Kunnat lisäävät lainattavia asioita. Pelejä, lastenvaatteita, työkaluja. Kunta kyselisi asukkaita, mitä ne haluaisivat lainata kunnalta.
 - Muutetaan julkisen liikenteen reittejä tukemaan paremmin nykyisiä tarpeita. Tai edistetään pyöräilyn mahdollisuuksia, kuten ottamalla käyttöön verovapaa pyöräetu tai lisäämällä turvallisia pyörän säilytyspaikkoja.

- **Kunnanvaltuusto on vastuussa.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

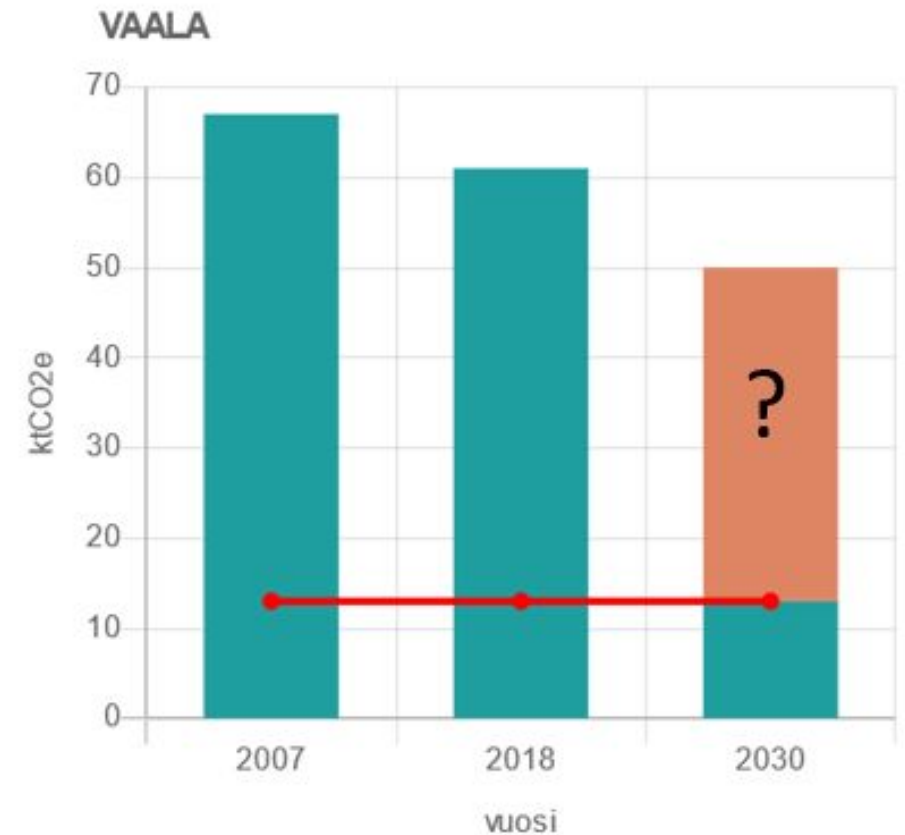
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Ilmastotiekartta – Vaala tarkistaa, missä mennään vuonna 2031

- Vuonna 2031 saadaan päästötiedot vuodelta 2030, joten on syytä tehdä laajempi tarkistus, missä mennään.
- Myös yksittäisiä osa-alueita voidaan analysoida.
 - Onko esimerkiksi fossiiliton autoilu yhtä yleistä Vaalassa kuin muualla maassa?
 - Analyysi sisältää ehdotukset myös mahdollisista ”korjaavista” toimenpiteistä.
- Toisin sanoen laajempi tarkistus johtaa aivan uuden Vaalan ilmastosuunnitelman tekemiseen.
 - Osallistetaan kuntalaiset.

**MUISTETAAN
UUTISOINTI!**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Kajaanin kaupunki

PALTAMO

SUOMUSSALMI

S Y K E

PUOLANKA
SITKEÄÄ SORTTIA

KUUSAMO
KUUSAMON KAUPUNKI

TAIVALKOSKI

Vaala
LUONNOLLINEN VALINTA

Kajaanin Yliopistokeskus

OULUN
YLIOPISTO

Tämä dokumentti on tehty Kahina-hankkeessa (A75833) syksyllä 2022.

Lisätietoja:

Tuomas Niskanen

Projektipäällikkö

tuomas.niskanen (at) oulu.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto